

A BIOLÓGIAI NÖVÉNYVÉDELEMEL ELŐÁLLÍTOTT TERMÉKEK FORGALMAZÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI

Ledó Ferenc

Dél-alföldi Kertészek Zöldség-Gyümölcs Termelői és Értékesítő Szövetkezete, Szentés

A hajatott termékek forgalmazásának lehetőségei Európában és Magyarországon

A fogyasztói igények megváltoztak, megnövekedtek, és egész évben, folyamatosan szeretnék áruhoz jutni az áruházláncok. Módosult a termesztés időzítése: a téli időszakban Dél- Európa, Észak Afrika és Törökország szerepe megnőtt, a nyári időszakban a Kelet-Közép- Európa a domináns. Látható, hogy nagy a versenyfutás a termelők között: az lesz a győztes, aki az adott pillanatban közel azonos minőséget olcsóbban tud előállítani és a célországba szállítani. Példa erre a marokkói paprika esete, aminek ha a termelői és szállítói költsége alacsonyabb, mint a magyar, akkor ezt fogják behozni az országba. Megnehezíti a hazai helyzetet, hogy a Nyugat- Európai árukat honosítják (pl. a Marokkóban termelt paprikát francia áruként) és így kerülnek be az EU-ba. Ennek is köszönhető, hogy megindult egyfajta bizalmatlanság a külföldi áruk iránt. Nagyon fontos a garantált szermaradék nélküliség megvalósulása a termékekben és ezt nagyban elősegíti a biológiai növényvédelem alkalmazása. Megkönnyíti a kereskedők és a Tészek életét is, mivel nincs vegyszermaradvány a termékekben, és így nagy előnyt jelent az exportban is.

Ha szemügyre vesszük a piacot, láthatjuk, hogy a kereskedelem átalakult – globalizálódott – előretörték az áruházláncok, diszkont áruházak és kialakulóban a zöldség- gyümölcs tőzsdei kereskedelme, ezzel szemben a nagybani piacok részesedései csökkennek. Nem fognak eltűnni a kiskereskedői boltok sem, mert itt megmaradt a bizalom a vásárló és eladó között. Ez azonban akkor fog tartósan fennmaradni, ha állandó beszállítókkal fognak dolgozni a kereskedők.

A csomagolt termékek aránya rohamosan növekszik: Nyugat- Európában ez a szám 80-90 %, Magyarországon 30- 40 %, télen kora tavasszal 60- 70 %. Fontos a folyamatos jó minőségű áruszállítás, lehetőleg csomagoltan és minél olcsóbban.

Egyre nagyobb az igény a nyomkövetett, minőségbiztosított termékek iránt. Ezt a nyugati országokban a mindenkori agrárirányítás úgy használja ki, hogy megvédi saját termelőit az idegen áruktól. 2005 jan. 1-től az EU tagállamokban (így természetesen Magyarországon is) a teljes nyomkövethetőséget törvény írja elő, de ezt nálunk még nem nézik olyan szigorúan, mint más EU országokban. A mindenkori kormány pedig úgy tudná leginkább segíteni a becsületes kereskedőket, Tészeket, hogy betartatná mindenkivel a nyomkövethetőséget és az ellenőrzéseket, így a rosszminőségű áruk beáramlását az országba nagymértékben tudná csökkenteni.

Gondot okoz, hogy a fogyasztó nehezen igazodik ki a kifejezések között: nem tudja megkülönböztetni a biológiai és integrált termékek fogalmát, ezért itt még komoly marketing munkára lesz szükség. További probléma, hogy az integráltan levédett termékek mennyisége kevés, nem elegendő a folyamatos áruházi beszállításokra, ezért az árban sem lehet érvényesíteni a nagyobb élelmiszerbiztonságot, és sajnos a kereskedelem sem kezeli külön a termékeket.

A Dél-alföldi Kertészek Szövetkezete komoly erőfeszítéseket tett az élelmiszerbiztonság javítása és az integrált növényvédelem elterjesztése érdekében. Jelenleg a DélkerTÉSZ tagjai kb. 35 ha-on természetnek biológiai növényvédelmi programmal, ami komoly felületnek számít (az országos 120 ha- nak kb.1/3-át jelenti). A rendszernek az elterjesztését nem szabad erőltetni, mert az bukáshoz vezethet. A termelőket folyamatosan kell felkészíteni az átállásra

és így évente kb. 1-1,5 ha-ral növekedhet ez a szám a DélkerTÉSZ tagjai között. Nemcsak a biológiai növényvédelmen van a hangsúly, hanem a csökkentett és okszerű növényvédelmen is. A DélkerTÉSZ a tagjai számára komplett technológiát dolgozott ki, így a csak kémiai védekezést használók is sokkal kevesebb számú növényvédelemmel, szertakarékosan, olcsóbban tudnak termelni. Oda kell figyelni az agrotechnológiai kérdésekre, melyek döntően meghatározhatják a növényvédelmi kezelések okszerűségét. A DélkerTÉSZ tagoknál pl. a korai káposztaféléknél sikerült elérni, hogy minimális védekezésekkel (0-2 alkalom) megoldják a növényvédelmi kérdéseket.

Elősegíti és szorgalmazza a biológiai és integrált növényvédelem elterjedését az EUREPGAP minőségbiztosítási rendszer is, amely a Dél-alföldi Kertészek Szövetkezeténél a hajtított termékek esetében 80 – 85 %-ban be van vezetve. Ennek a kedvező hatását már most is lehet érezni: az elmúlt 3 évben nem volt szermaradvány probléma a termékeknél, pedig a kamionban egy alkalommal akár a 12- 14 tonna áru, akár 20- 30 termelő áruja is lehet.

Végső cél, hogy a márkázott termékeket ki kell emelni a tömegtermelésből, hogy a plusz hozzáadott értéket sikerüljön beépíteni az árukba is.

Nyomonkövethető, szermaradványmentes, biztonságos termékek

A DélKerTész termékek kiállítása a Hortus Hungaricuson 2005-ben